

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

Thema
**JONG &
OLD**

Hart voor ouderen

Bedrijvigheid binnen Buurten bij Bernlef

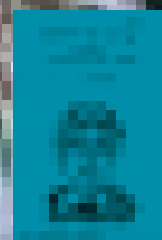
VERDER IN DIT NUMMER

- NewSkool-OldSkool
- Humanitas biedt jonge mantelzorgers ontspanning

PRIJS €2,10
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Een kunst om oud te worden

“Zoals de ouden zongen, piepen de jongen”, zegt het spreekwoord: kinderen doen vaak na wat hun ouders hen geleerd hebben. Mijn vader was in de jaren 70 leraar electrotechniek. Ik herinner mij de bankwerken, de lasapparaten en de geur in de lokalen. Uiteindelijk ben ik niet bezig gegaan met techniek, vooral ook omdat ik meer interesse had in het leren en spreken van verschillende talen. Tegenwoordig kun je veel meer kanten op. Jongeren kunnen kennis opdoen wanneer naast volwassenen, ook de computer hen dingen aandraagt. Praktisch gezien komen ze een stuk verder als ze zelf initiatieven durven en mogen nemen. Op die manier groeit het zelfvertrouwen, ook om later goede keuzes te kunnen maken. Bovendien is het een belangrijke levensvervulling om je ergens op je plek te voelen: daar maakt het niet uit hoe oud of jong je bent.

Later heb ik een paar keer vrijwilligerswerk gedaan bij ouderen. En wat mij opviel was dat ze het leuk vonden om te praten over “die goeie oude tijd”, waarin natuurlijk niet altijd alles rooskleurig was. In deze Riepe leest u over ontmoetingen tussen oud en jong. Toon Hermans zei: “Er is geen kunst om jong te blijven, zet dat maar uit je hoofd, er is een kunst om oud te worden, dat is een kunst”.

Anna de Ruiter

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,10. Daarvan is 90 cent voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

HOOFDREDACTIE
Dominique Krauts

REDACTIE
Wietske Aupers
Rudy Vane
Robby Bakker
Frits Croes
Ella Huizinga

EINDREDACTIE
Sofie Risamena
Arnold de Meijer
Anna de Ruiter
Robert van Bergen
Maarten Vermeulen
Annelies Romers

VORMGEVING
Dinah Jellema

FOTOGRAFIE
Suzanne Posthumus
Jaap ten Hoove
Frits Blom
Bachir Benchagra

Chico Bolt
Wim Mijlof
Theo Koelmans
Lucas de Wit

VASTE COLUMNISTEN
Gerard Lohuis
Wilma Bouma
Eddy Sikma
Lydia Tuijnman
Marieke Werkman

Jaap Krol
Natalja Oosterbaan
Chantal Kuipers
Gerlinde Spaan
Dick Bijmolt

FOTOGRAFIE COVER
Frits Blom

STRIP
Ido Dijkhuis

PUZZEL
Luuk Kobes

ILLUSTRATIES
Paul Kimkes
Robby Bakker
Pim de Boer

DRUK
Van Liere Media, Emmen

MET DANK AAN
Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidiënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK
Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS
Eddy Posthumus
Jeffrey Visser

De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE
Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE
WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe

WerkPro Leeuwarden
Tel: 088 066 31 80
e-mail: riepe@werkpro.nl

ISSN
2405-769X

WerkPro

INHOUDSOPGAVE

HUMANITAS

Van alle kinderen en jongeren van 8 tot 24 jaar is een op de vijf mantelzorger. Om deze kinderen en jongeren wat ontspanning te bieden, is er het project Jonge Mantelzorgers (JMZ) van Humanitas.

4

10

NEWSKOOL-OLDSKOOL PROJECT

Mia Gooren en Gert Los zijn verbonden aan Groningen Plus en kunnen veel vertellen over het oud-jong project NewSkool-OldSkool.

KLETSKASSA'S

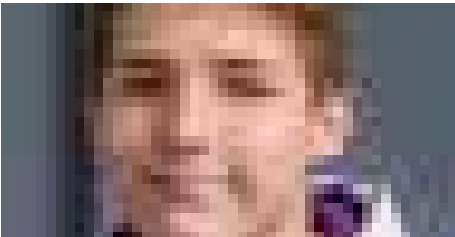
Klets-kassa's zijn speciale kassa's waar mensen die zich eenzaam voelen terecht kunnen voor een kletspraatje. Ik sprak met vier winkelmedewerkers over hun ervaringen met ouderen. Denken zij dat de klets-kassa's een goed initiatief zijn?

16

20

DE WEG NAAR ZELFSTAN- DIGHEID EN ZELFVERTROUWEN

Gregory (17) is positief als hij praat over zijn verblijf in de Kasparhoeve, een woongroep voor jongeren met uiteenlopende problematiek.

Marieke Werkman

Gekkenwerk

Oet Kloosterholt

Koken met een missie

Werk in uitvoering

Kunst op straat

Het bijzondere geluk

Recht en krom

Jaap Krol

6

7

8

9

13

14

15

18

19

Vallen en opstaan

Bie pad en weg

Kruiswoordcrypto

Horoscoop

Straatklinkers

Opvanginstellingen

Straatkanjer

22

23

23

24

25

27

28

Humanitas biedt jonge mantelzorgers ontspanning

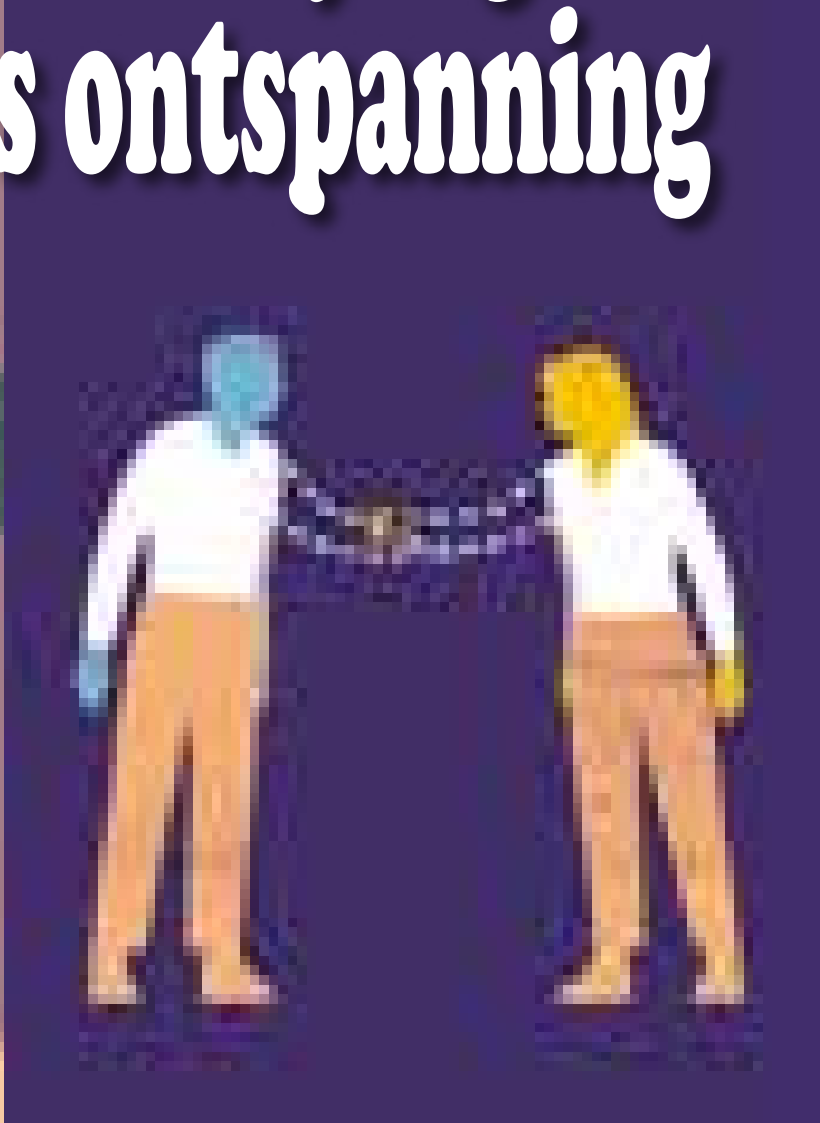
Door **Robert van Bergen** Illustratie **Humanitas**

Van alle kinderen en jongeren van 8 tot 24 jaar is een op de vijf mantelzorger. Alleen al in de gemeente Groningen gaat dit om 14.000 personen. Dit betekent dat ze te maken hebben met een familielid dat langdurig ziek, gehandicapt, verslaafd of in de war is. Om deze kinderen en jongeren wat ontspanning te bieden, is er het project Jonge Mantelzorgers (JMZ) van Humanitas.

Via Humanitas kunnen jonge mantelzorgers aan een maatje worden gekoppeld met wie ze regelmatig kunnen kletsen of een middag op pad gaan. Daarnaast worden er regelmatig leuke activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld paintballen. Ella de Jong (23), die het afgelopen jaar van augustus tot december projectcoördinator was, legt in haar laatste week nog graag uit wat Humanitas en de vrijwilligers van JMZ doen.

Mediamarkt en Porsche garage

‘De jonge mantelzorgers die dat willen, ondersteunen we door ze te koppelen aan een maatje met wie ze elke week of om de week kunnen afspreken. Dan gaan ze gewoon wat leuks doen samen. Of soms juist over de thuissituatie praten, omdat het prettig kan zijn om het aan een wat meer onbekende te vertellen dan aan vrienden of familie. Maar meestal doen ze gewoon wat leuks, dan gaan ze de stad in, een spelletje doen, bakken of naar het Forum.’ Ella merkt op dat de maatjes ook creatief werden door de beperkingen die corona bracht. ‘Toen de MediaMarkt nog open was (het interview vond plaats in december 2021 tijdens de lockdown - red.) gingen ze daar een keertje heen, omdat het kindje het geweldig vond om de telefoons en iPads te bekijken of naar een Porsche garage en in de auto’s mocht zitten. Dat kind was helemaal gek van auto’s. Dat zijn leuke voorbeelden van hoe je creatief om kan gaan met de maatregelen.’

Fijn om contact met lotgenoten te hebben

Leuke activiteiten

Naast het maatjescontact organiseert JMZ vijf keer per jaar leuke activiteiten. Enthousiast vertelt Ella over het paintballen: ‘Dan gaan we met een groep van ongeveer dertig deelnemers daarheen, lekker een hele dag paintballen. Hartstikke leuk, want veel jonge mantelzorgers vinden het heel fijn om naast plezier en ontspanning contact met lotgenoten te hebben. En dat wordt allemaal georganiseerd door het activiteitenteam, wat ook uit vrijwilligers bestaat. Jaarlijks is een van de activiteiten wat groter. Vorig jaar zijn we nog naar Drouwenerzand geweest. Dat was echt top! Het activiteitenteam bedenkt dat dan, organiseert het en voert het uit. En de kosten declareren ze bij ons.’ In de zomerperiode wordt bovendien een vakantieweek

georganiseerd voor de jonge mantelzorgers. ‘Dat is een week vol met plezier en spelletjes, noem het maar op, gewoon een hele week gezelligheid. Normaal zitten we dan in een kampeerboerderij met zo’n zestig à zeventig deelnemers. Door corona hebben we dat afgelopen zomer niet kunnen doen. Maar we waren flexibel en hadden voor elke dag een leuke coronaproof-activiteit bedacht waarvoor ze zich konden inschrijven.

Trainingsavonden

Humanitas is er voor de ondersteuning en coördinatie. Op financieel vlak, maar ook organisatorisch waar het nodig is. De vrijwilligers hebben bijvoorbeeld geen gegevens om uitnodigingen te versturen voor de activiteiten of vakantieweek. Daarnaast zijn de foto’s die dan gemaakt worden ook een aandachtspunt, vertelt Ella: ‘Je houdt er rekening mee dat er foto’s worden gemaakt van zo’n dag, wie wel en niet op de foto mag en wat je wel en wat niet kan verspreiden. Pas dán plaatsen we een leuke post op social media.’

Maar de ondersteuning van Humanitas gaat verder. Voor nieuwe vrijwilligers zijn er twee trainingsavonden: ‘Dat gaat dan bijvoorbeeld over de communicatie met ouders, waar je tegenaan kan lopen, hoe je bepaalde dingen aan kan pakken. Dan doen we bijvoorbeeld een rollenspel, waarbij het kind jou een geheim wil vertellen, dat jij absoluut niet mag doorvertellen. Als vrijwilliger denk je dan snel “zeg het maar, ik vertel het niet door”. Maar stel je voor dat het geheim zo heftig is, iets dat je écht moet delen. Doordat je al beloofd hebt het niet verder te vertellen, schaad je het vertrouwen. Dat is een klein voorbeeld waarvan wij denken dat het goed is dat een vrijwilliger daar bewust mee om kan gaan.’

‘Tijdens de trainingen wordt ook ingegaan op de waarden van Humanitas en dat het maatje geen geldschietter is. Het is niet de bedoeling dat de vrijwilliger alles betaalt en het kind lekker meehobbelt. Je kent de thuissituatie niet, misschien is er armoede. Hoe vervelend is het dan voor de ouders dat de vrijwilliger overal naartoe kan gaan, maar zij met hun eigen kind niks kunnen doen? We zien het vaak: McDonald’s, kleine presentjes. Vrijwilligers kunnen € 20,00 per jaar declareren. En gelukkig zijn de vrijwilligers creatief genoeg heel goedkoop of gratis leuke dingen te doen. Veel maatjes zijn student en gebruiken hun studenten OV-chipkaart: een middagje met de trein, met de bus.’

Aanmelden

‘De meeste vrijwilligers bij JMZ zijn studenten, omdat ze het leuk vinden of als stagiair’, stipt Ella aan. ‘We zien dat veel studenten die zelf ooit jonge mantelzorger zijn geweest weer bij ons terugkomen om als een ervaringsdeskundige betrokken te zijn.’ Maar, zo wil ze benadrukken, ‘je hoeft geen ervaringsdeskundige te zijn om als vrijwilliger of student aan de slag te gaan.’

Lijkt het je leuk als vrijwilliger aan de slag te gaan, als maatje of op een ander manier? Of ben je zelf een jonge mantelzorger, ken je misschien iemand in zo’n situatie? Meld je dan aan bij JMZ Humanitas! ♦

MARIEKE WERKMAN

Illustratie **Robby Bakker**

Lege bierflesjes stonden na een visite bij ons thuis op de salontafel. Mijn moeder vertelde dat ik als kind de druppels uit de flesjes dronk. In mijn pubertijd proefde ik stiekem van een fles Martini. Ik was aan het oppassen op mijn broertjes en zusje. Nadat ze op bed lagen haalde ik de fles uit de kelder en draaide de dop eraf. Een kruidige geur steeg op. Ik nam een paar slokken. De smaak was bitterzoet. Het gelukzalige rozige gevoel strekte zich als een warme deken over me uit. Op het platteland was alcohol drinken iets wat je deed. In zuipketen tikten jongeren kratten bier weg. In het weekend zat ik met vriendinnen thuis. In het begin dronken we gore bessendrank met jus d'orange en stroperige mierzoete mixdrankjes. Je kon er behoorlijk misselijk van worden. Het drinken van bier was makkelijker vol te houden. Het was saamhorig om samen de nacht beneveld tegemoet te gaan.

In mijn studententijd dronk ik vooral tijdens het uitgaan. Vanuit het studentenhuis ging ik op mezelf wonen. Het alleen wonen viel me in het begin zwaar. Om me beter te voelen dronk ik 's avonds wijn. Na twee wijntjes voelde ik me precies goed (lees: gelukkig). Ik realiseerde me op een gegeven ogenblik dat dit gevaarlijk gedrag was. Dat alcohol een verdovend middel is en verslavend. En dat ik mijn emoties mocht voelen in plaats van ze te verdrinken. Mensen die verslaafd zijn drinken niet omdat ze alcohol lekker vinden maar vanwege de dempende werking. Het rozige gevoel. Het helpt om verlegenheid te overwinnen of om even de realiteit buiten te sluiten. En om trauma's, eenzaamheid of pijn te onderdrukken. Zo begint het. Het rottige is dat er steeds meer nodig is. Een verslaafde die in de ochtend al een halve liter bier achterover slaat doet dit om overeind te blijven.

In het boek 'Zucht' van Bram Bakker en Meindert Inderwisch wordt duidelijk uitgelegd hoe verslaving tot stand kan komen. Het boek heeft mij geholpen om in te zien dat een depressie aanleiding kan zijn voor een alcoholprobleem. Gelukkig kon ik op tijd het tij keren. Door gezonde keuzes te maken om me beter te voelen. Volgens de schrijvers is zucht: het verlangen naar vervoering, verdoving of vergetelheid. De overgang van schijnbaar onschuldige naar ernstiger vormen van verslaving gebeurt vaak ongemerkt, tot het te laat is.

GEK KEN WERK

Lisa

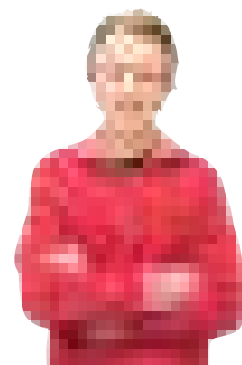
Door **Gerard Lohuis** Illustratie **Robby Bakker**

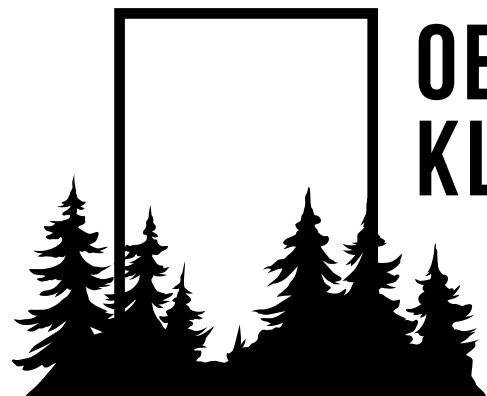
Haar gezin is een onsamenhangend geheel van individuen waarin iedere generatie het probleem van de vorige in zich opgesloten heeft en doorgeeft. De sfeer bij haar ouderlijk huis is kil, afstandelijk en onpersoonlijk waarbij er geen plek is voor emotie. Aanpakken en niet zeuren. Voor Lisa lijkt er nauwelijks persoonlijke aandacht te bestaan. Meteen na school thuiskomen, geen vriendjes mee om eenmaal thuis het onderwerp te worden waarin ouders haar met negatieve kritiek en spot omringen. Vader houdt zijn handen en de rest niet thuis waardoor Lisa op haar twaalfde nieuw leven verwacht. De ouders grijpen in en voorkomen schande ten koste van Lisa. Dat hier niet van wordt geleerd en het seksuele misbruik niet stopt, blijkt als ze op haar veertiende weer zwanger raakt. Ditmaal zegt ze niets tot de point-of-no-return is bereikt. Haar zoon wordt weggehaald en waarna ze bij de rechter verschijnt, krijgt ze een jaar voorwaardelijk omdat haar ouders hebben gezegd dat ze pathologisch liegt.

Op haar vijftiende is het genoeg geweest en gaat Lisa haar eigen weg. Ze komt in de jeugdpvang terecht waarvan ze later zal zeggen dat het een soort gevangenis was. Aanpassen en wederom niet als slachtoffer gezien worden, waarbij het er vooral om gaat dat ze aanpakt en zich voorbereidt op een volwassen bestaan. Dat gaat in wanneer ze achttien is en aan haar lot overgelaten wordt. Nooit het gevoel gehad dat er iemand om haar gaf. Haar zus werd in het gezin op handen gedragen en Lisa had, zo wilden haar ouders, een voorbeeld aan haar zus moeten nemen. Ze had

gezien hoe het is wanneer er van je wordt gehouden, maar heeft het zelf niet ervaren. Een erfenis op jonge leeftijd verkregen met wederom een point-of-no-return. Tot haar zevenentwintigste houdt ze het vol en daarna stort ze in om er nu, op haar vijftigste, nog steeds mee te worstelen. Ze krijgt allerlei diagnoses, wordt verschillende keren opgenomen, vecht tegen het leven en wil soms liever dood omdat ze niet weet hoe ze moet leven, vertrouwt geen hulpverleners die haar willen vertellen wat ze moet doen, beleeft emotioneel depressieve dieptepunten en manische hoogtepunten en slaagt er niet in om van zichzelf te houden.

Ik zit naast haar bed waar ze nu zo'n twee jaar verblijft. Haar lichaam heeft geen kracht en vanuit haar bed kan ze haar eigen leven bepalen. Ten koste van zichzelf, maar veiliger dan in een wereld waarin ze voortdurend beschadigd kan worden. Ze heeft geweldige kwaliteiten maar ziet ze niet, beter gezegd, ze durft ze niet te voelen. Terwijl ze niets liever wil, dat er om haar gegeven wordt, waar ze tegelijkertijd zo bang voor is. "Ga weg, ik heb je nodig" zou een levensmotto kunnen zijn. Ze kijkt me indringend aan en zegt, 'Ik heb er bewust voor gekozen om geen kinderen te krijgen want ik wil ze niet aandoen wat ik heb ondergaan.' En ik denk, jij bent de beste moeder die er is, maar zonder kinderen.

OET KLOOSTERHOLT

Door **Dick Bijmolt**

DEGENERATIE

Het leven is eigenlijk een lange afbraakregeling. Tot ongeveer je twintigste ben je in opbouw en daarna gaat het bergafwaarts. Hersencellen worden dan dagelijks in grote getale afgebroken en er komen geen nieuwe meer bij. Als je jong bent denk je daar niet aan. Ik was nog geen twintig toen ik mij als vakantiewerker meldde in het verpleeghuis Reiderwerf. Ik trad de hal binnen, een hoge ruimte waar een aantal mensen stond. Ze keken naar de eerste verdieping waar achter de open balustrade een oude man met een afwezige blik stond te plassen. De pis spatte kletterend op de vloer van de hal en de omstanders haastig achteruitweken. Ik leerde een wereld kennen die mij volstrekt onbekend was tot dan toe. Een wereld vol afgetakelde ouderen, zoals die vrouw die 's nachts psalmen zingend op de po balletjes poep in heur haar draaide. De meeste medewerkers waren jonge mensen, maar net ouder dan ik. En dan is het wel gek dat mensen die hun kleinkinderen kunnen zijn, die ouderen vertellen wat te doen en te laten. Geen wonder dat die freule hen met een bezem achternazat.

Later in de opleiding voor verpleegkundige kwam ik met jongere patiënten in aanraking, maar niet minder tragisch. Ook kreeg ik te maken met de dood, dichtbij. Men zette mij, amper twintig, te waken bij een stervende. Hij was een kermisklant geweest, opbouwen en afbreken van attracties. Nu lag hij in het ledikant, zijn magere gezicht met de grijze krullen stak af tegen het smetteloze wit van kussen en laken. Daar zat ik dan uren, in de stilte, te luisteren naar zijn ademhaling. Die werd steeds langzamer en met steeds grotere tussenpozen haalde hij een nieuwe teug lucht. De ademhaling van Cheyne-stokes was dat, leerde

ik later, wat bij stervenden veel voorkomt. Ten slotte dacht ik dat hij dood was, maar dan begon hij toch weer. Maar toen was het toch echt gebeurd. Men vond het niet nodig dat ik meehielp hem af te leggen, waar ik ook wel blij om was. Ik weet dit alles nog, maar erg onder de indruk was ik nu ook weer niet. Sterven hoort bij het leven, wist ik al.

Deze ervaring en andere leerden mij om later als oudere de jonge medewerkers te helpen om te gaan met de dood. Medewerkers hechten zich vaak aan de cliënten en andersom ook. Het wordt een beetje familie van elkaar. Als een dierbare van het huis overleed, hielden we als team met de bewoners een bijeenkomst. Zittend in een kring verdriet delen, herinneringen ophalen, soms bidden. Als werkers en bewoners van een huis groeide je zo zeer naar elkaar toe. Het zijn voor mij dierbare herinneringen. Het zijn momenten die in een steeds zakelijker wordende zorg in ere moeten worden gehouden. Omdat we oud of jong, gehandicapt of niet, we allemaal mensen zijn met gevoel, met eigenwaarde, die gezien en gerespecteerd moeten worden.

Met oma reed ik naar het ziekenhuis, opa lag daar. Ik was al van middelbare leeftijd. Ze praatte volop over Dickie, haar lieve kleinzoon. Dat was ik. In haar gebroken brein was ik weer een kleine jongen geworden. En zo kun je oud en jong tegelijk zijn.

KOKEN MET EEN MISSIE

Oud is net zoals jong, alleen beter

Door **Lydia Tuijnman**

De titel siert een T-shirt van mijn man. Hij draagt het graag want hij krijgt van omstanders-op-leeftijd veel positieve feedback. Ik verhef deze tekst tot het motto van deze rubriek, want ook in de keuken geldt vaak: beproefd, antiek of vintage is te verkiezen boven de waan van de culinaire dag.

Als bewijs voer ik aan een jaren zeventig recept van filmster Sophia Loren (1934) en wat mij betreft ook culinaire heldin wiens schoonheid met de tijd teloorving, maar wiens goudeerlijke recepten nog altijd staan als een huis.

Asperges met kaas (Uit: La cucina con amore)

Kook 1 of 2 kilo asperges volgens de regelen der kunst, tot een bos samengebonden met de punten naar boven, in licht gezouten water, zodat de punten net boven het water uitkomen en door de stoom zacht en gaar worden. De gare asperges losmaken en opnieuw samenbinden, ditmaal in bosjes van 6 stuks. Rol ze in royale plakken Emmentaler kaas of Fontina. Leg ze horizontaal in een beboterde vuurvaste schaal. Zet die in de voorverwarmde oven, zo lang als nodig is om de kaas zacht te maken zonder dat hij smelt. Dan zijn de *Asparagi al formaggio* op hun lekkerst.

Voor mijn man heb ik zojuist nóg een leuk shirt gevonden. *Never trust a skinny Chef* staat erop. Wordt ook een favoriet, want je zult zien, menig mollig duimpje gaat straks voor hem de lucht in!

NEWSKOOL-OLDSKOOL

Verbinden door te praten

Door **Rudy Vane** Fotografie **NewSkool-OldSkool**

Mia Gooren en Gert Los zijn verbonden aan Groningen Plus en kunnen veel vertellen over het oud-jong project NewSkool-OldSkool. Een project waar ouderen en jongeren met elkaar in gesprek gaan om te zoeken naar overeenkomsten. Het project is in 2018 voor het eerst uitgevoerd.

‘Bij contact tussen oud en jong is de focus al snel gericht op de verschillen tussen de generaties. Wij hebben ons laten inspireren door de beweging van de Gray Panthers in de Verenigde Staten in de jaren '70 van de vorige eeuw. De Gray Panthers zochten naar de overeenkomsten en de verbinding tussen ouderen en jongeren. Wij wilden dit ook in Groningen proberen en hebben contact gezocht met de Leon Van Gelderschool in Vinkhuizen. Deze school legde al verbindingen met ouderen in de wijk. Samen met twee docenten van de school hebben we het project opgezet.’

Verbinding tussen jong en oud

‘Doel van het project was het zoeken naar verbinding tussen jong en oud. De leefwerelden van plussers en pubers lijken ver uit elkaar te liggen. Dit project gaf de gelegenheid om elkaar met andere ogen te bekijken en elkaars leefwereld beter te leren kennen. En waar het gebruikelijk is om de nadruk te leggen op verschillen, gaat het in dit project vooral om het zoeken naar overeenkomsten.’

De leerlingen spraken in kleine groepjes met een of twee ouderen. Het project bestond uit twee delen. Het eerste was gewijd aan het vertellen van verhalen en het zoeken naar overeenkomsten aan de hand van thema's. De verhalen werden opgeschreven en de groep onderzocht daarna wat gemeenschappelijk was wat de deelnemers met elkaar verbond, en kozen een vorm om de gevonden overeenkomsten te presenteren. In het tweede deel gingen

de groepjes bezig met het uitwerken van de presentaties. Op de laatste dag werden de resultaten in het Grand Theatre gepresenteerd aan (groot)ouders en andere belangstellenden. Deze eindpresentatie bestond uit exposities en podiumpresentaties.’

Mooie dingen

‘Tijdens het project zag je mooie dingen gebeuren. Leerlingen die al heel snel ontroerende verhalen deelden, leeftijdsverschillen die gewoon wegvielen. Er kwamen verrassende overeenkomsten bovendrijven. Een docent vertelde:

“Het was allemaal vaak heel persoonlijk. De openheid was verbluffend. Bij een aantal dingen die werden uitgelicht, sprongen me de tranen in de ogen. Dat komt natuurlijk ook door de klik die er was in de meeste groepen. Het was veilig en vertrouwd. De tafelgroep was een soort thuis.”

Voor de docenten die aanwezig waren maar op de achtergrond moesten blijven, was het niet altijd even makkelijk. Waar ze zich normaal gesproken graag overal mee willen bemoeien moesten ze zich nu soms inhouden.’

Op zoek naar overeenkomsten

Doortrekken naar de maatschappij

Wat Mia en Gert ook mee willen geven aan onze lezers: ‘Door zo lang en intens met elkaar te praten leer je veel van elkaar, leer je elkaar beter begrijpen. Er is hier zo’n twaalf uur met elkaar gesproken. Sommige ouderen gaven aan dat ze zelfs met hun eigen kleinkinderen niet zulke gesprekken hebben, zeker niet over bepaalde onderwerpen. En vice versa. Zo praat je met elkaar als je voorbij het etiket oud en jong kijkt. Dat geldt niet alleen voor ouderen en jongeren. Dit soort gesprekken kun je ook voeren tussen “gewone” burgers en dak- en thuislozen. Hoe mooi zou het zijn als zij net als bij NewSkool- OldSkool met elkaar op zoek gaan naar hun overeenkomsten.’

Zo zijn er natuurlijk nog meer groepen-met-een-etiket die elkaar op deze manier beter willen leren kennen en daar veel plezier aan beleven. Dat kun je als geïnteresseerd individu zelf doen of je kunt een soortgelijk project starten. Mia en Gert zullen daar vast graag advies over willen geven.

Citaten

Van het project met de Leon van Gelder is in 2019 een boekje verschenen met verhalen en foto's van dit project. Enkele citaten uit dit boekje:

“De passie van ons allen kwam veel overeen. Vooral met de sport. Maar ieder heeft ook zijn eigen ding, de een houdt van kunst en de ander houdt van zingen. Iets gemeen hebben hoeft blijkbaar niet aan de leeftijd te liggen. Iets gemeenschappelijks hebben kan dus bij iedereen. Je passie kan je een goed gevoel geven omdat het jouw ding is en je er waarschijnlijk niet meer vanaf kunt blijven. Het is fijn om te weten waar plussers zich mee bezig houden. Dan ben je op de hoogte van wat ze gaan doen en wat ze hebben meege-maakt”.

“Ik hou ontzettend veel van mijn opa en oma. Ik heb meerdere overeenkomsten tussen mijn opa en oma en mezelf. Mijn oma kookt altijd en ik vind het dan leuk om te

kijken of te helpen. Met mijn opa kan ik altijd gek doen dat is ook heel leuk”.

“Oud en jong is van alle leeftijden, en je hebt elkaar nodig om te leren en te leven. Onlosmakelijk! Vroeger bestond het idee dat je alleen leert als je jong bent. Tegenwoordig weten we dat je brein flexibel is en je tot op hoge leeftijd dingen kunt leren. Jongeren leren van ouderen, maar ook andersom, want dit stopt nooit”.

Toekomst

De bedoeling van Gert en Mia is om dit project voort te zetten. ‘Helaas heeft corona voor uitstel gezorgd. Het was niet mogelijk, en ook niet gewenst om met groepjes jongeren en ouderen binnen de beperkte ruimte van een school samen te werken aan een project. Maar we hebben goede hoop dat als corona voorbij is we weer met een enthousiaste groep ouderen en leerlingen aan de slag kunnen.’ ♦

WERK IN UITVOERING

Hart voor ouderen

Door **Robby Bakker** Fotografie **Frits Blom**

‘Onder “Buurten bij Bernlef” worden verscheidene werkzaamheden verricht in en rond het woonzorgcentrum Bernlef’, vertelt projectleider Joanne Ripping (31). ‘Mensen mogen er vanaf 55+ wonen. Het verzorgingshuis bestaat uit de eerste drie etages van het complex en de overige etages zijn huurwoningen. Op de begane grond is het wijkrestaurant gevestigd. Daar bereiden wij niet alleen maaltijden voor de bewoners, maar ook voor mensen in de omgeving. Dagelijks eten meer dan zestig buurtgenoten in het restaurant. Daarnaast bezorgen wij ook maaltijden aan huis.’

Buurten bij Bernlef biedt wijkbewoners eveneens de kans om werkervaring op te doen. Zo kunnen zij zich inzetten in het restaurant, als receptionist bij de informatiebalie of als medewerker in het inpandige kringloopwinkeltje. ‘Er zitten succesverhalen tussen’, vertelt een stralende Joanne. ‘Twee weken geleden heeft een man in de keuken zijn opleiding tot kok afgerond’, en het biedt nog meer ‘afgezien hiervan, hebben wij ook nog de Wijkpraat die buurtgenoten met elkaar verbindt. Zo kunnen ze iets voor elkaar gaan betekenen.’

‘De mensen die hier werken hebben hart voor ouderen. Er wordt veel van ze gevraagd, maar we doen het met zijn allen’, concludeert Joanne. ‘Samen staan we sterk. Ik ben ontzettend trots op de groep die hier werkt!’

KUNST OP STRAAT

De stadswandeling

Door **Natalja Oosterbaan** Fotografie **Frits Blom**

Iedere tijd heeft zo zijn eigen helden. De basis van de heldenstatus mag dan soms wat dubieus zijn, de behoefte om helden te vereren is er altijd geweest. Gebeurde dat eerst nog door middel van verhalen, liederen en tekeningen, later werden helden ook afgebeeld in schilderijen en standbeelden. Tot op het muntgeld aan toe. Heel wat koningen, goden en heiligen leven op die manier nog steeds voort. Terwijl dictators verrezen in reusachtige afmetingen, kreeg de onbekende soldaat ook een plekje.

Toen de fotografie en daarna de cinema opkwamen, verruimde de methodiek voor heldenvereeuwiging zich nog verder. Dit leverde tegelijkertijd weer een nieuw soort helden op. Menig tienerkamer werd volgeplakt met foto's van filmsterren. Dit bracht de droom om ooit zelf een held te zijn nog een stukje dichterbij. Ook bij Madame Tussauds wassenbeeldenmuseum kun je (sinds 1835) oog in oog komen te staan met beroemdheden. Al loopt de held hier de kans om weer omgesmolten te worden wanneer niemand meer naar hem omkijkt. Een lot dat helden overigens ook al tijdens de Beeldenstormen en boekverbrandingen te wachten stond, onder invloed van de immer veranderende

moraal. Voetstukken zijn er om weer vanaf te vallen. Het kunstenaarsduo Gilbert & George plaatste zichzelf in 1969 nog op de treden van de trap van het Stedelijk Museum (Amsterdam) als Living Sculpture. Het baarde destijds veel opzien.

Tegenwoordig zien we in menig toeristenstad nog steeds levende beelden wat geld verdienen. Tevens lopen we volkszangers, voetballers of zelfs een enkele kunstenaar tegen het bronzen lijf. Maar ook voor ons eenvoudige zielen is er hoop. Wie in Meppel aan de Prinsengracht wandelt, loopt een groepje mensen tegemoet dat ogenschijnlijk bevroren is in de tijd. Een moeder lijkt haar kind weg te willen trekken van het water. Twee zakelijk geklede heren zijn met elkaar in gesprek en wijzen iets aan. Een meid komt op skeelers voorbij. Geen van allen zijn helden. Het zijn gewone mensen. In brons gegoten, dat wel, door kunstenaar Charles Henri (de Vries) in 2009 om precies te zijn. Wie het wil, kan er zo tussen gaan staan. Dankzij de selfiestick en de sociale media ligt het heldendom tegenwoordig voor iedereen binnen handbereik.

Het bijzondere GELUK

Te oud

Door **Chantal Kuipers**

'Ik weet het niet hoor, misschien moet ik niet gaan.' Ze zit tegenover me en neemt een slok van haar water. Schijfjes citroen en ijsblokjes tikken tegen haar neus aan. 'Je moet wel gaan. Je gaat het harstikke leuk vinden.' Ik zeg het omdat ik denk aan hoe ik was. Ik denk aan de man die mij stimuleerde om weer te gaan studeren. Hij schetste een beeld van hoe ik zou kunnen zijn als ik ja zou zeggen. Toen dacht ik dat ik verliefd op hem was. Nu weet ik dat ik van hem hield omdat hij in mij iets zag wat ik zelf niet kon zien. En wat hij toen in mij zag, dat zie ik nu in haar. Ze is beeldschoon, slim en vooral iemand die ik ook een beetje wil zijn. Zij heeft de rust waar het mij aan ontbreekt. 'Misschien ben ik wel de oudste.' Ze kijkt me serieus aan en ik zie de sproeten op haar gezicht. Ik weet wat ze nu doet. Ze probeert alle smoesjes te verzinnen om niet te hoeven gaan, en die ik ook heb gebruikt. Misschien ben ik niet slim genoeg. Misschien ben ik niet leuk genoeg. Alles zodat alles hetzelfde en veilig blijft. Zij kan nog niet zien wat er voor haar ligt. Zal ik haar vertellen dat mijn therapeut zei dat het leven nooit helemaal veilig kan zijn. Ik weet dat ze oud genoeg is om dat zelf te weten. Dat ik alleen kan zeggen hoe trots ik op haar ben, omdat ze laat zien dat de mogelijkheden van

het leven eindeloos zijn. Dat, dat is waar ze voor staat. Zij kan haar kinderen zeggen dat ze alles heeft gedaan waar haar hart lag. 'Dat kan niet, je bent helemaal niet oud.' En ik denk eraan dat iemand de oudste moet zijn. Want wanneer ben je te jong? Ik was jong moeder, maar was het te jong? Je kunt dingen alleen achteraf bekijken. En wat is te oud? Ik denk aan de vrouw die zeventig is en net is begonnen met salsadansen. En dat leeftijd niet echt bestaat. Nu glimlacht ze en ik weet dat ze zich zal inschrijven. Gewoon omdat dat is wie ze is. Zij is niet bang genoeg om weg te lopen.

De week erna bel ik haar. Haar stem klinkt enthousiast. 'Het was hartstikke leuk en ik ben niet de oudste!' Ik hoor de blijdschap door de telefoon heen. Na het gesprek hang ik op. Nu ziet ze wat ik al wel zag. Voor haar ligt een weg vol avontuur.

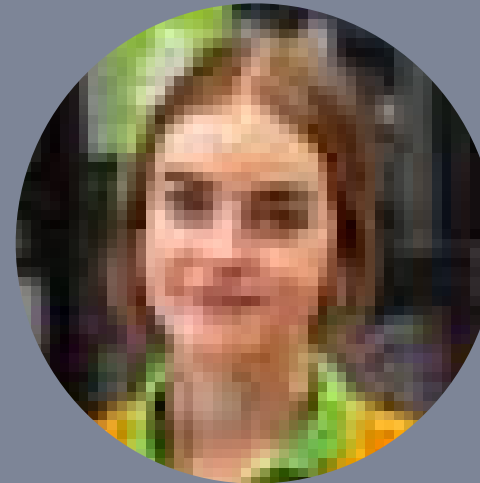

Klets kassa's

Tekst en fotografie **Ella Huizinga**

Als supermarktm medewerker zie ik vaak veel mensen die speciaal even langskomen voor een praatje. Omdat caissières niet altijd de tijd kunnen bieden om een gesprek aan te gaan heeft een supermarkt de kletskassa in het leven geroepen. Kletskassa's zijn speciale kassa's waar mensen die zich eenzaam voelen terecht kunnen voor een kletspraatje. In de zomer van 2019 werd de eerste kletskassa geopend en dit jaar volgen er meer.

Vier medewerkers vertellen over hun ervaringen met ouderen. Denken zij dat de kletskassa's een goed initiatief zijn?

Achter de kassa hebben we veel contact met mensen. Ik werk een aantal vaste avonden per week achter de kassa. Veel ouderen komen een paar keer per week langs om even bij te kletsen en hun boodschappen te doen. Een op een contact is voor ons heel belangrijk en hierdoor wordt het werken ook leuker. Ik denk dat kletskassa's ervoor kunnen zorgen dat ouderen sneller langs zullen komen en zich nog meer gezien gaan voelen.

- Marissa

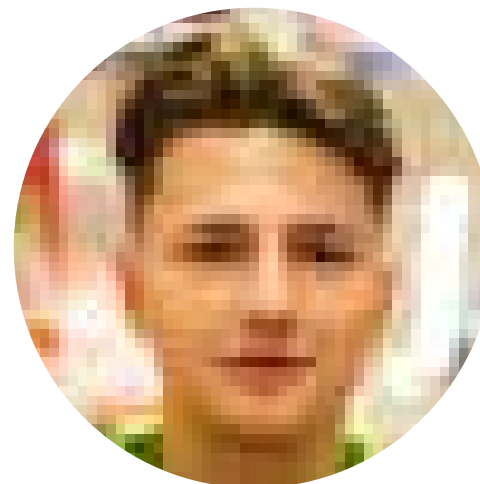
Wij praten veel met de klanten. Veel ouderen zijn alleen en die vinden het hartstikke fijn om een praatje te maken met ons. Ik vind dit ook het leukste aan mijn werk. Je bouwt echt een soort band op met de klanten. Een kletskassa kan de band met ouderen nog meer verbeteren en hopelijk de eenzaamheid verminderen.

- Laura

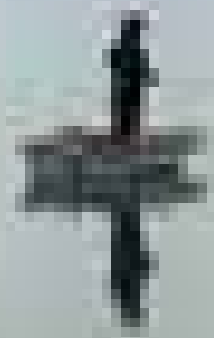
Het is erg belangrijk om klantvriendelijk te zijn. Ouderen merken dat wij een leuk team hebben en voelen zich gezien doordat we hun groeten. Veel van ons werken hier al een tijdje en hierdoor herkennen veel klanten ons. Dit maakt het makkelijker om een gesprek aan te gaan. Wij hebben niet altijd even veel tijd om een gesprek aan te gaan. Ik denk dat kletskassa's ervoor zorgen dat de gesprekken iets langer kunnen duren.

- Martijn

Ouderen houden van een praatje, als ze iets niet kunnen vinden komen ze naar mij toe en vragen ze wat. Vanuit dat gesprek ga je over andere dingen praten. Je ziet aan ze dat ze dat leuk vinden. Veel ouderen zie je vaker langskomen en als ze je herkennen gaan ze vaak opnieuw het gesprek met je aan. Je merkt dat ze hierdoor terug komen. Het is niet alleen het winkelen zelf, maar juist het klantencontact is belangrijk. Ik denk dat de kletskassa's echt een succes kunnen zijn.

- Jeffrey

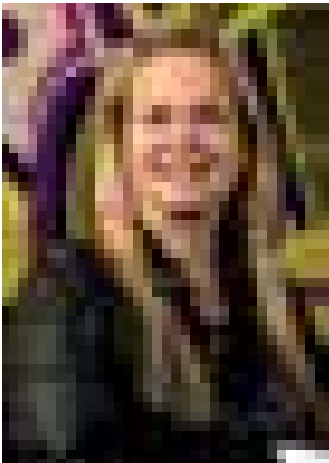

Beet!

Door **Gerlinde Spaan**

Hij zit aan de waterkant. Turend naar zijn hengel. De visdobber deint mee op het ritme van de golfjes. Hij is in gedachten verzonken. In de herfst van zijn leven moest hij een aantal weken geleden verschijnen voor de rechter. Zijn strafzaak was onder andere vanwege de uitbraak van de coronapandemie al een paar keer uitgesteld. Hij was er toch maar heengegaan.

Het ging eigenlijk om niets. Tenminste, dat vond hij. De verdenking betrof een incident van twee jaar geleden. In de drukte van het verkeer op een groot parkeerterrein was hij via

mr. Gerlinde Spaan is straf- en jeugdrechtsadvocate bij Spaan Advocatuur te Groningen.

de stoep omgereden. Een auto stond midden op de weg en blokkeerde het doorgaande verkeer. Hij reed langzaam met het voor-en achterwiel over de stoep. Hij vond dat hij rekening hield met zijn omgeving. Hij keek goed uit en paste zijn snelheid aan. Plotseling had hij een boze kreet gehoord: “Hey! Kijk uit!”.

Hij was vervolgens naar huis gereden. Een uur na thuiskomst belde de politie aan. Iemand had aangifte gedaan van poging tot doodslag, dan wel poging tot zware mishandeling. Hij was krijtwit weggetrokken. Poging tot doodslag? Hij? Na het afleggen van zijn verklaring werd hij heengezonden. Vervolgens duurde het erg lang voordat zijn zaak werd behandeld. Hij werd op de zitting geconfronteerd met de verklaringen van de aangever en de diverse getuigen. Voor de rechter werd aangevoerd dat het nooit zijn bedoeling was geweest om iemand moedwillig van de sokken te rijden. En al helemaal niet met een mogelijk dodelijke afloop. Met andere woorden het opzet ontbrak. De rechter ging in dit verweer mee voor wat betreft de poging tot doodslag, maar achtte de poging tot het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel wel bewezen. Ook al was het niet gebeurd, door die manoeuvre op het parkeerterrein was de aanmerkelijke kans aanwezig geweest dat er zwaar lichamelijk letsel had kunnen ontstaan. De rechter keek voor het opleggen van de straf naar zijn justitiële documentatie. Zijn strafblad. Ja, het was waar. In

zijn jonge jaren was hij bepaald geen lieverdje geweest. Maar hij vroeg zich nog steeds af waarom dit op zitting nog even werd benoemd terwijl het niet meer meetelde voor de strafmaat in deze zaak. Dat was toch toen? Zo lang geleden! Hij had allang een streep gezet onder die periode en was opnieuw begonnen. En toch kwam het tijdens de zitting tevoorschijn, als een naar spook uit het verleden. De uitspraak was mild. De rechter had oog voor zijn omstandigheden en het tijdsverloop van de zaak. Hij legde een voorwaardelijke werkstraf op met een proeftijd van twee jaar. De werkstraf kwam alleen dan in beeld als hij binnen de proeftijd weer in aanraking zou komen met justitie.

Maar turend naar zijn dobber laat die opmerking hem maar niet los. Die wilde jaren, die lagen allang achter hem. Hij haalt zijn schouders op. Achterom kijken brengt niets. Vooruit kijken moet hij! En wel meteen. De dobber schiet onder de waterlijn. Beet! Lachend haalt hij zijn vangst binnen.

Get back

De dodelijkste belediging voor een popband is beweren dat de muziek of performance een hoog Spinal Tap-gehalte heeft. Het is moeilijk te duiden wat dat precies is, maar het komt neer op een combinatie van vergane roem, nadrukkelijk geëtaleerde mannelijkheid en pretentieuze rockmuziek.

This is Spinal Tap is een rockumentary, waarin de fictieve hardrockband Spinal Tap (‘one of England’s loudest bands’) in de vroege jaren tachtig wordt gevolgd door de Amerikaanse regisseur Marty Di Bergi. Als parodie op de rock- en showbusiness is de film onovertroffen. Gitaarsolo’s spelen met een vioolstok, verdwalen tussen kleedkamer en zaal, een versterker die tot ‘11’ gaat: eigenlijk is elke scene een klassieker.

In 2015 beleefde ik een concert met dat Spinal Tap-gehalte, toen ik de Britse rockband Uriah Heep zag optreden in de Nordseehalle te Emden. Grijs, langharige en in leggings gestoken mannen speelden als bezwerende tovenaars, in een zaal die geduldig wachtte op Status Quo. De bassist had een fret waarin een veelkleurige knipperlichtinstallatie was geïnstalleerd, terwijl de zanger het publiek probeerde op te zwepen door heel hard in een gouden, lichtgevende microfoon te schreeuwen. De *Tap*-factor zat hem in het feit dat het heel ernstig bedoeld was, terwijl je als publiek tijdens het bier drinken onbedaarlijk moest lachen. Soms weet ik niet waar ik meer van hou: echte rock of slechte. Ik schep er gewoon veel genoeg in om op Youtube te kijken naar bands als Mötley Crüe of Poison en trakteer gasten onder het eten geregeld op van Spotify-gestreamde horrorplaten van bijvoorbeeld Winger of Kiss. Wetend hoe dun de lijn is tussen muzikale genialiteit en aanstelleritis nam ik met enig voorbehoud een maandabonnement op Disney+, om naar de Beatlesfilm *Get Back* te kijken, het zes uur durende epos over de chaotische opnames van het beruchte album *Let It Be*. Fan als ik ben, vreesde ik allerlei harakiriwijsheden van George Harrison of kinderachtige ruzies tussen Lennon en McCartney te moeten aanhoren. Het zou natuurlijk afgrijselijk zijn als The Beatles werden ontmaskerd als parodie op zichzelf. Don’t let me down, dacht ik vaak.

Mijn vrees was volkomen onnodig, want ik zag een band die op de top van zijn kunnen speelde en trouw bleef aan zichzelf. *Get Back* is een broeierige, maar ook vrolijke film over roem, jongenslul en hoe klassiekers ontstaan. Het swingt bij tijd en wijle de pan uit. Eigenlijk weet je meteen dat het niet meer beter wordt dan dit.

JAAP KROL

OP WEG

naar zelfstandigheid en zelfvertrouwen

Door **Wietske Aupers** Fotografie **Frits Blom**

‘Ik vind het prettig hier, heb mijn plekje gemaakt.’ Gregory (17) is positief als hij praat over zijn verblijf in de Kasparhoeve, een woongroep voor jongeren met uiteenlopende problematiek. De meesten hebben een psychiatrische achtergrond, maar de organisatie wil er zijn voor iedere jongere die hulp nodig heeft.

De Kasparhoeve heeft drie locaties: een in Hongarije, maar die is tijdelijk gesloten, en twee in de gemeente Westerkwartier. In Enumatil wonen tien jongeren die 24/7 een beroep kunnen doen op de hulpverlening. In Zuidhorn is plek voor vier jongeren die hebben laten zien dat ze al enigszins zelfstandig kunnen wonen. Zij mogen overdag laten zien dat ze het alleen redden en vanaf 16:00 uur is hier hulpverlening aanwezig. Wie met deze situatie goed overweg kan mag in de Studio wonen, een uitstulping aan het huis, met een eigen badkamer. Wie daar woont doet zelf boodschappen en maakt zelf schoon. Gregory woont op dit moment in de Studio en is daar zichtbaar gelukkig mee: ‘het geeft een goed gevoel.’

Aandacht vragen

Hij laat direct al zijn huiselijke kant zien door thee voor ons te zetten. Vervolgens vertelt hij waarom hij hier woont. ‘Thuis was het nooit een goede situatie. Ik had een moeizame relatie met mijn stiefvader en daardoor ook met mijn moeder. Ik zat vast. Ik kon niet zoveel, want ik was jong. Ik veroorzaakte problemen omdat ik aandacht wilde vragen. Ik vond dat de kinderen van mijn stiefvader werden verwend. Mijn eigen broer vond dat ook, maar die kon er beter mee omgaan. Ik werd door mijn moeder en stiefvader op mijn kamer opgesloten als ik lastig was. Ik heb bij verschillende gezinshuizen gewoond en een jaartje bij jeugdhulporganisatie Elker. Toen kwam ik in Enumatil terecht. Daar kon ik mij ontwikkelen, en toen ik zestien werd kon ik in Zuidhorn gaan wonen.

Goede band met zijn vader

Ik heb bij De Kasparhoeve geleerd om zelfstandig te zijn en ze hebben me geholpen mezelf te ontdekken. Problemen die ik had toen ik hier kwam zijn haast weg. Twee jaar geleden sloot ik mezelf op in mijn kamertje, ik was bang voor de wereld. Nu durf ik contacten aan te gaan en mezelf te zijn.’ Hij volgde EMDR therapie om trauma’s te verwerken. Dat was al aan het begin van zijn komst een suggestie van de hulpverlening, maar Gregory is het gaan doen toen hij zelf vond dat hij eraan toe was. Ook met hulp van De Kasparhoeve heeft hij afgelopen zomer voor het eerst zijn eigen vader ontmoet. Dat was een fijne ervaring: ‘Ik heb de afgelopen maanden een hele goede band met hem

opgebouwd. Ik ben bijna zover dat ik “pappa” kan gaan zeggen. Ik zou best graag nog een tijdje bij hem wonen. Aan de andere kant ben ik straks 18 en ik ben hier erg zelfstandig geworden. Dus misschien wil ik toch liever op mezelf gaan wonen.’ Hij vindt het in elk geval fijn om af en toe een weekend bij zijn vader te logeren. Slapen bij zijn moeder en stiefvader vindt hij niet prettig, maar hij gaat wel een keer per week langs voor een kopje koffie. Binnenkort komt zijn vader hem opzoeken, daar kijkt hij naar uit en ook zijn broer heeft aangekondigd een keer op visite te komen. Dat betekent niet dat hij zich nooit alleen voelt. ‘Ik heb maar twee goede vrienden. Contact met jongeren van mijn eigen leeftijd is lastig omdat ik zo zelfstandig woon. En ik ben onzeker. De begeleiding is hier niet 24/7 aanwezig, dat is ook wel moeilijk.’ Als ze er zijn kan hij goed met ze praten. ‘Er zijn een paar waar ik echt goed mee overweg kan. Die band is in de loop der jaren versterkt.’

Trainen voor de landmacht

Hij heeft er geen moeite mee dat hij voor zichzelf moet zorgen. ‘Ik kook vooral makkelijke dingen, bijvoorbeeld kip met rijst voor twee of drie dagen of krieltjes met groente en vlees.’ Behalve dat hij voor zichzelf zorgt gaat hij ook gewoon naar school. Hij volgt op dit moment op het Alfa-college de opleiding tot juridisch medewerker, maar na de zomer wil hij overstappen naar de vooropleiding voor de landmacht. In zijn vrije tijd loopt hij hard en hij doet work-outs in zijn eigen kamertje. ‘Ik wil graag fit zijn voor de toelatingstest.’ Een andere hobby van hem is muziek luisteren. Kendrick Lamar is zijn favoriete artiest. Gregory had een bijbaantje als vakkenvuller bij de Poiesz in Zuidhorn, maar hij vond het niet meer leuk en is op zoek naar iets anders. Hij komt niet veel in het dorp, maar vindt het wel een fijne woonlocatie. ‘Het ziet er mooi uit.’ Enumatil vond hij iets té rustig. ‘Het heeft een mooi theehuisje, maar verder is het saai.’ Hij is wel blij met wat hij op beide locaties geleerd heeft: ‘ik ben eigenlijk extravert, maar kom nu nog over als introvert omdat ik onzeker ben. Ik denk als ik daaraan nog meer heb gewerkt, dat ik een praatje kan maken met een wildvreemde, en als mensen een mening over mij hebben, dat ik dat van me af kan laten glijden. Ik wil bereiken dat ik mezelf kan zijn bij zoveel mogelijk mensen.’ ♦

Ik was bang
voor de wereld,
durf nu mezelf
te zijn

Vallen en opstaan

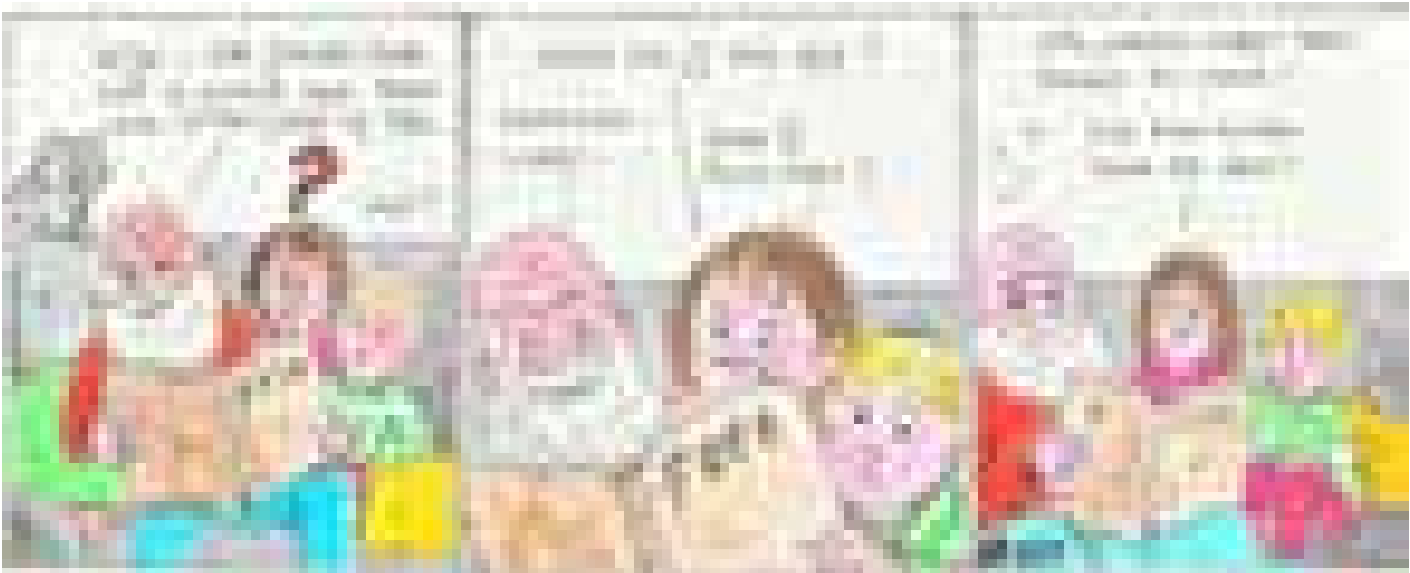
Tekst en illustratie **Marja Hillenga**

Ik loop over straat. Alles is onscherp, een grijze waas. De mensen om mij heen lachen, zijn vrolijk. Hoe doen ze dat?
Vroeger lachte ik ook, nu kan er zelden een lachje af. Dat denk ik, maar dat klopt niet. Er gebeuren meer leuke dingen dan ik doorheb. Het dringt nog niet tot me door. Intussen denk ik dat ik dat ik tijd verspil. Dat is niet zo. Geluk zit in de kleine dingen. Een zonnestraaltje, een lach van iemand op straat. Een lekker kopje koffie.

Ik hoef niet mee te doen met de anderen. Ze zijn zo succesvol op Facebook, Instagram, noem maar op. Dat mag ook iedereen zelf weten. Ook mijn donkere kant is onderdeel van mij, de duisternis heb ik nodig om ik een lichtje zien.

Er verschijnt een lach op mijn gezicht.

BIE PAD EN WEG

Kruiswoordcrypto

Door **Luuk Kobes**

Horizontaal

- 1** Ver gevorderd in tijd
- 5** De kansen waargenomen
- 8** Gele verfstof **9** Achillespees scheuring
- 10** Wijnlokaal **12** Rivier in Duitsland
- 15** Ja, jazeke, inderdaad
- 16** Egyptische godin **17** Ontkenning
- 19** Schouwspel **21** Kun je missen
- 22** Onderwerpenlijstje
- 23** Doet bloed waar het niet gaan kan

Verticaal

- 2** Kievieten en/of futen **3** Bloeiwijze
- 4** Reusachtig object
- 5** Is ok maar niet meer dan dat
- 6** Leidraad voor de horoscoop
- 7** Kun je vatten en uit de lucht halen
- 11** Saffier of diamant **13** Koeienprotest
- 14** Even
- 18** Hollandse eenheidsprijzen maatschappij Amsterdam **20** Wier
- 21** Zat

1	2		3		4		5		6		7	
8					9							
10			11						12		13	
							14					
15												
16							17					
					18							
19	20								21			
22							23					

De oplossing vindt u op pagina 27

HOROSCOOP

Illustratie **Paul Kimkes**

Ram 21 maart - 20 april

Je zit in een creatieve flow en doet precies wat je moet doen. Je creëert vanuit een ruimte van vreugde en bezieling, wetende dat wat van jou is zijn weg zal vinden naar jouw wereld. Vertrouw erop dat deze intentie de kwaliteit van je werk vertienvoudigt.

Stier 21 april - 21 mei

Als brute kracht ons zou kunnen helpen alle obstakels te overwinnen, zou ons leven heel anders zijn. Overweeg om je aanpak te veranderen. Houd je ego erbuiten. Beoefen de fijne kunst der zelfreflectie. Je zult er verstoeld van staan hoe snel de zaken in jouw voordeel veranderen.

Tweelingen 22 mei - 21 juni

Stop met het wegdrukken van oud zeer. Wanneer iets niet genezen is, weerhouden de gegeven patronen ons van het ervaren van groei en expansie. Besteed aandacht aan deze patronen. Leg oude wonden bloot, zo zullen ze sneller genezen. Houd je hart open, ondanks de risico's die dit met zich meebrengt.

Kreeft 22 juni - 22 juli

Neem de tijd om het verleden te beoordelen, dit schenkt je een dieper inzicht wat tot nu toe wel en niet voor je heeft gewerkt. Onthoud dat om vooruit te komen, je een aantal oude manieren moet loslaten. Verwelkom deze overgang als een noodzakelijk onderdeel van het groei- en evolutieproces.

Leeuw 23 juli - 23 augustus

Je kunt dromen zoveel je wilt, maar totdat je daadwerkelijk stappen zet kan er niets belangrijks worden bereikt. Evalueer je wensen voor de toekomst. Begrijp hoe en waar je ze moet aanpassen en plant bewust de zaden. Kansen komen niet zomaar op ons pad, we moeten het voor onszelf creëren.

Maagd 24 augustus - 22 september

Net als elke vaardigheid vereist meditatie ook geduld en volharding. Houd vol en zet door, zelfs als dat moeilijk is. Maak verbinding met jezelf op een dieper niveau. Let goed op hoe je je energie gebruikt. Verontschuldigt je niet voor het weigeren van de dingen die niet resoneren met je ziel.

Weegschaal 23 september - 22 oktober

Niet alle transformaties zijn onstuimig van aard. Sommigen zijn goedaardig en warm, zoals de zachte golven van de zee op een zomernacht. Kijk hoe de wonden in wijsheid zullen veranderen. Vanaf hier wordt het beter - dat is een belofte. Hoop en geloof overwinnen de angsten.

Schorpioen 23 oktober - 21 november

Waarom voel je je zo vluchtig? Is er een mogelijkheid dat je het besluitvormingsproces vermijdt, zodat je andere mensen niet teleur stelt? Onthoud dat je nooit iedereen tevreden kunt stellen, zelfs al doe je je best. Doe wat goed voor je is; doe wat je dichterbij je eigen doel brengt.

Boogschutter 22 november - 21 december

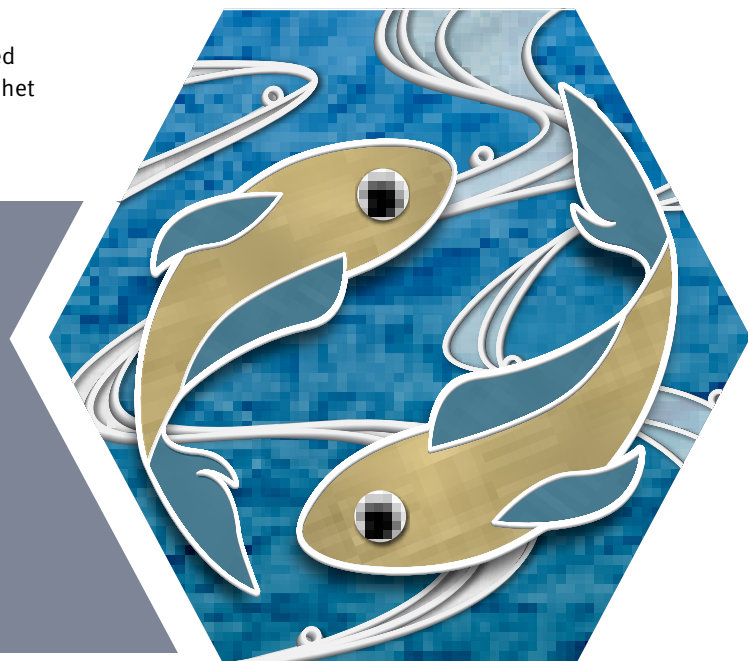
Het is tijd om je ellende over te geven aan een hogere macht. Het is tijd om afwijzing te herkennen als omleiding. Vertrouw erop dat het allemaal plaatsvindt in overeenstemming met de wet van de voorzienigheid. Je zult met dankbaarheid terugkijken op deze tijd in je leven.

Steenbok 22 december - 20 januari

Dit is een tijd van grondige veranderingen voor de Steenbok. Een tijd om het bewustzijn te richten op die diepgewortelde angsten en zelfbeperkende overtuigingen. Onthoud dat niets of niemand in je weg kan staan zodra je besluit een beter leven voor jezelf te creëren.

Waterman 21 januari - 19 februari

Wanneer we ons naar de buitenwereld wenden voor goedkeuring, blijven we steken in de frequentie van angst en twijfel. Wanneer we ons echter naar binnen keren, komen we dichterbij onze eigen waarheid. Elimeneer de afleidingen en creëer een heilige ruimte om de metaforische reis naar binnen te vergemakkelijken.

Vissen

20 februari - 20 maart

Vrijgevigheid is een deugd - één waar je in overvloed mee gezegend bent. Geef dus met heel je hart zonder gehecht te zijn aan een bepaalde uitkomst of een beloning. Het universum herinnert je eraan dat hoe meer je geeft, hoe meer je zult ontvangen.

STRAATKLINKERS

GEEF EEN GEZIN

Door **Annelies Romers** Fotografie **Frits Blom**

Birgit (39) is pleegmoeder. Ze doet een oproep aan de lezer om na te denken over het pleegouderschap: 'Ieder kind die dat nodig heeft verdiend een gezin dat bij hem of haar past. Een plek waar je bij mag horen. Waar je liefde en warmte krijgt. Een cadeautje in je schoen met Sinterklaas en een familiediner met kerst. Hele gewone gezinsdingen.'
»

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe. Wilt u als bedrijf ook bijdragen? Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

Aksion Als de zon, tekentherapie Bike Centre Dik, Groningen Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep) De Huismeesters, Groningen Digno BV, Haren Doesburg autoverhuur, Groningen Dunk Forum Groningen Gemeente Groningen SoZaWe Groningen Seaports Groninger Kredietbank Klooster Reizen, Haren Kluzzenbrief Jan Kompas Zuidlaren Lotus uitvaart, Thesinge Metaware BV , Groningen Mamamini Helpman New Nexus, Tynaarlo Noback Ingenieursbureau, Groningen	<i>Bewindvoering en inkomensbeheer</i> <i>Tekentherapie, opleiding en begeleiding</i> <i>Van ventiel tot helm</i> <i>Nieuws uit Groningen/Drenthe</i> <i>Woningcorporatie stad Groningen</i> <i>Informatietechnologie</i> <i>Van sjorband tot aanhangwagen</i> <i>Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg</i> <i>Boeken, films en events</i> <i>WIJ is dichtbij</i> <i>Havendienstverlening</i> <i>Sociale hulpverlening</i> <i>Reisbureau</i> <i>Veur putjederij in en omt hoes</i> <i>Specialist in financiële zorgverlening</i> <i>Uitvaartverzorging en -begeleiding</i> <i>Cloudoplossingen managementsystemen</i> <i>Goededoelenkringloop</i> <i>IT consultancy- en adviesbureau</i> <i>Techn. natuurk. berekeningen en ontwerpen</i>
--	--

als je fulltime werkt kan het.’ Er is voltijdopvang, maar ook weekend- of vakantie zorg. ‘Ook hoeft je niet vier kinderen in je huis te nemen zoals ik’, benoemt ze, ‘ook één pleegkind kan. Dan maak je voor een kind het verschil.’ ‘Je hoeft geen superopvoeder te zijn’, benadrukt Birgit. ‘Ik doe ook maar wat. Als ik het niet weet, dan bel ik pleegzorg Elker en heb ik een heel team, waaronder de pleegzorgbegeleider, voogd, gedragswetenschappers en hulpverleners, tot mijn beschikking.’

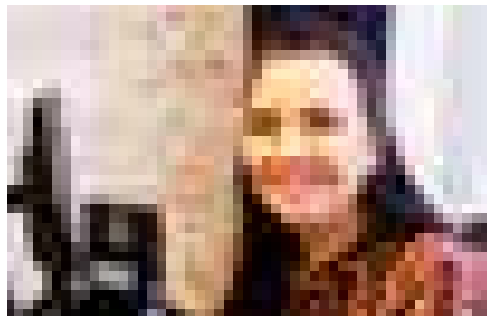
Birgit verwijst naar www.pleegzorg.nl. Ze beantwoordt graag vragen over pleegzorg. ‘Ik gun het ieder kind om een gezin te hebben’, is haar drijfveer. ‘Een ouder figuur waarvan je weet: ook als ik op mijn aller hardst schop, mag ik nog steeds blijven.’

De naam van Birgit is gefingeerd. De daadwerkelijke naam is bekend bij de redactie.

Volgende maand in De Riepe:

Maatwerk waar het kan

Isabelle Diks, wethouder voor Groen Links in de gemeente Groningen, maakt zich hard om armoede te bestrijden.

En verder:

- Erika Stulp kunstenaar
- Oude RKZ

Deze zal verschijnen rond
1 april 2022

Oplossing puzzel van pagina 23

¹ A	² L	³ L	⁴ A	⁵ N	⁶ G	⁷ E	⁸ G	⁹ O	¹⁰ G	¹¹ O	¹² K	¹³ T
			O			A				E		O
⁸ O	⁹ K	¹⁰ E	¹¹ R			¹² V	¹³ O	¹⁴ E	¹⁵ T	¹⁶ S	¹⁷ T	¹⁸ U
						V			A		D	
¹¹ B	¹² O	¹³ D	¹⁴ E	¹⁵ G	¹⁶ A					¹⁷ E	¹⁸ L	¹⁹ B
						G			D		R	
¹⁵ B	¹⁶ E	¹⁷ V	¹⁸ E	¹⁹ S	²⁰ T	²¹ I	²² G	²³ I	²⁴ N	²⁵ G	²⁶ E	²⁷ N
						L					L	
¹⁶ I	¹⁷ S	¹⁸ I	¹⁹ S							²⁰ N	²¹ I	²² E
						T			²³ H	²⁴ B		
¹⁹ T	²⁰ A	²¹ F	²² E	²³ R	²⁴ E	²⁵ E	²⁶ L			²⁷ B	²⁸ O	²⁹ O
						L				E		
²² A	²³ G	²⁴ E	²⁵ N	²⁶ D	²⁷ A				²⁸ K	²⁹ R	³⁰ U	³¹ P

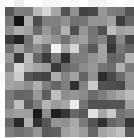
Nu ook op social media

@deriepe

@de_riepe

Scan mij!

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN

Dagopvang
Leger des Heils
Kostersgang 28
9711 CX Groningen
tel. 050-312 36 60
Dagelijks van 12.00 – 17.00 uur

Open Hof
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma t/m vr. 10.00 – 12.00 uur
zo t/m vr. 19.30 – 21.00 uur
Zondagavondviering om 18.45 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Hoendiephuis, voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Ommelanderhuis
Woonvoorziening (Beschermd wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
Schoolstraat 9
9712 JP Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl
dagelijks 21.00-10.00 uur
zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
Aanmelden en binnenkomen om te kijken of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00 uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen 10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3 langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
Cornelis Albertsstraat 7
9901 EJ Appingedam
tel. 0900-4857545
www.limor.nl

HOOGEZAND
Sociaal Pension Hoogezand
Mansholtstraat 1-a
9602 SB Hoogezand
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

VEELERVEEN
Reintegratie-centrum
De Spetse Hoeve
Spetsbrugweg 4
9566 TK Veerlerven
tel. 0597- 541 341

VEENDAM
24 uren opvang
LIMOR Woonvoorziening
Burgemeester Bosscherstraat 10
9641 NG Veendam
tel. 0598-615111
www.limor.nl

LEEK
Crisisopvang Leek
Oldebertweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN
Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH Winschoten
tel. 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN

Kommarin
Maatschappelijke Opvang voor dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel: 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

EMMEN

Dagopvang
Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils opvang Emmen
Weerdingerstraat 204
7822 BK Emmen
tel. 088-065 22 40

Leger des Heils
Beschermd Wonen Boshuis
Boslaan 138
7822 EP Emmen

HOOGEVEEN

Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogeveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN

Sociaal Pension Drachten
Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

LEEWARDEN

Dagopvang
Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang
Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

d' Ambacht
Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel. 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren
Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

Zorgopvang
J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0900-1188881
www.wender.nl

Sociaal Pension Hoekstersingel
Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0900-188 881
www.wender.nl

Sociaal Pension Bonifatiusplein
Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0900-188 88 81
www.wender.nl

Nachtopvang
Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden
Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

LIMOR Crisisopvang en woonvoorziening de Kei
De Kei 5
8918 AR Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM

Leger des Heils
Beschermd Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM

Crisisopvang Burgum
Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

HEERENVEEN

Aanloophuis de Bregre
Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebregre.nl

SNEEK

Sociaal Pension Sneek
Lemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

De Herberg
Vier kamers voor dak- en thuislozen, verblijf maximaal 2 maanden
Kloosterdwarsstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang Gonggrijpstraat
Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl

STRAATKANJER

Domme pech

Door **Wietske Aupers**

Fotografie **Frits Blom**

Cornel Ciurariu (41) heeft tot nu toe eigenlijk niet veel geluk in zijn leven gehad. Op zijn vijftiende verloor hij zijn rechterarm tijdens een ongeluk in zijn moederland Roemenië. Een uitkering kreeg hij niet en werken kon hij niet. Hij was afhankelijk van de giften van anderen. Op dertigjarige leeftijd trok hij de stoute schoenen aan en vertrok naar Nederland. Inmiddels verkoopt hij tien jaar straatmagazine De Riepe op een aantal plaatsen in Friesland en in Meppel.

‘Domme pech blijft mij achtervolgen’, vertelt hij zichtbaar ontroerd. ‘Kortgeleden heb ik een soort beroerte gehad en aan één kant een aantal verlamingsverschijnselen opgelopen.’ Ter illustratie lacht hij waarbij duidelijk zichtbaar is dat de rechterkant van zijn gezicht niet meedoet. ‘In dit prachtige land hebben ze mij geholpen, terwijl ik niet verzekerd was. Eigenlijk zou ik moeten revalideren, maar daar heb ik geen geld voor.’ Vervolgens wijst hij naar de tolk Dan Herbert. ‘Hij is met mij mee geweest naar de eerste hulp en heeft mij geholpen. Ik wil iedereen bedanken die mij steunt met het kopen van De Riepe en mij af en toe wat extra’s toestopt. Misschien dat ik over een tijdje toch nog kan revalideren met al die hulp.’